

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І.ПИРОГОВА**

Факультет: післядипломної освіти, курс стоматології

Курс: ортопедичної стоматології

Автор: к.мед.н., доц. Беляєва Л.Г.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач курсом ФПО Чепель Л.І.

“ _____ ” _____ 2023 р.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ**

Практичні заняття на кафедрі

Тема: Ортопедичні втручання при зубощелепних деформаціях

ВІННИЦЯ-2023 р.

Тривалість заняття: 2 годин

1. ТЕМА: Ортопедичні втручання при зубощелепних деформаціях

1.1 Актуальність теми:

Добре відомо, що порушення неперервності зубних рядів викликає їх перебудову, яка виникає спочатку поблизу дефекту, а потім поширюється на весь зубний ряд. В основі такої перебудови лежать вертикальне переміщення зубів, позбавлених антагоністів, і нахил зубів у бік дефекту. Це призводить до деформації зубних рядів, яка ускладнює клінічну картину при частковій втраті зубів.

Загальна мета– удосконалити знання етіології та патогенезу зубощелепних деформацій, методи діагностики, класифікацію та методи лікування. Мету комплексного лікування зубощелепних деформацій.

Конкретні цілі	Вихідний рівень знань-умінь
Вміти:	
1. Пояснити етіологію та патогенез зубощелепних деформацій	1. Пояснити мету своєчасного ортопедичного лікування
2. Описати механізм виникнення вторинних деформацій	2. Вміти обрати правильну тактику ортопедичного лікування
3. Діагностувати та класифікувати вторинні лепні деформації	3. Обрати методи попередження зубощелепних аномалій
4. Обрати метод лікування вторинних деформацій	

1.2 Задачі для перевірки вихідного рівня знань

Задача № 1

В стані відносного фізіологічного спокою зубні ряди:

- А. Розімкнуті на 0,1 - 0,2 мм
- Б. Розімкнуті на 0,5 - 1,0 мм
- *В. Розімкнуті на 2,0 - 4,0 мм
- Г. Розімкнуті на 4,0 - 6,0 мм
- Д. Зімкнуті

Задача № 2

У хворого 58 років віялоподібне розходження передніх зубів верхньої щелепи. Який відбитковий матеріал краще використати для отримання відбитка?

- *А. Стомальгін
- Б. Гіпс
- В. Стенс
- Г. Ортокор
- Д. Репін

Задача № 3

Пацієнту С., проводиться визначення міжальвеолярної висоти при повній відсутності зубів анатомо-фізіологічним методом. Якою повинна бути різниця у відстані між точками на підборідді і біля основи носа у порівнянні з станом фізіологічного спокою н/щ.

- *А. На 2-3 мм менша.
- Б. На 5-6 мм менша.
- В. На 5-6 мм більшою.
- Г. Однаковою.

Задача № 4

Хвора, 19 років скаржиться на біль і напруження у жувальних м'язах, стертість бугрів жувальних зубів, нічний скрегіт. Який із методів лікування найбільш прийнятний?

- А. Лікування у психолога
- Б. Призначення заспокійливих засобів лікування
- *В. Використання роз'єднуючих кап, міогімнастика, самомасаж
- Г. Виготовлення коронок на бічні ділянки зубного ряду
- Д. Використання накусувальних пластинок

Задача № 5

У зубів, що мають антагоністи, в порівнянні із зубами, що їх втратили, розмір періодонтальної щілини:

- А. Вужчий
- *Б. Ширший
- В. Не відрізняється

1.3. Джерела інформації для поповнення вихідного рівня знань

1. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія. Київ. 2003
2. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник (ВНЗ IV р. а.) / П.С. Фліс, Г.П. Леоненко, І.А. Шинчуковський та ін.; за ред. П.С. Фліса 2010

2. ЗМІСТ НАВЧАННЯ

Теоретичні питання:

1. Зубощелепні деформації. Етіологія та патогенез деформацій зубних рядів
2. Клініка зубощелепних деформацій
3. Класифікації деформацій зубних рядів
4. Класифікація зубощелепових деформацій по Пономаревій
5. Клініка деформації зубних рядів при вертикальному переміщенні зубів
6. Методи лікування вторинних деформацій зубних рядів
7. Характеристика деформації зубних рядів при сагітальних переміщеннях зубів
8. Методи усунення оклюзійних порушень при деформаціях зубних рядів (протетичний метод, укорочення)
9. Методи усунення оклюзійних порушень підвищенням міжальвеолярної висоти (ортодонтичний, хірургічний метод)

3. Основні джерела інформації

1. М.Д.Король, М.Я.Нідзельський, Д.М.Король, А.Д.Дорубець "Вторинні деформації зубних рядів" 2016
2. Рожко М.М., Неспрядько В.П. Ортопедична стоматологія. Київ. 2003

4. Допоміжні джерела інформації

1. Хеннинг Вульфес "Современные технологии протезирования" Берлін: BEGO, 2004.-281с.

5. Зміст теми

1. Клініка зубощелепних деформацій

Скарги:

- утруднення пережовування їжі
- порушення естетики
- порушення зовнішнього вигляду
- травма м'яких тканин ротової порожнини
- біль в м'язах та СНЩС

Зовнішній огляд

- Без змін
- обмеження рухів нижньої щелепи
- зниження висоти нижньої третини обличчя

- зійди (ангулярний хейліт)
- поглиблення носо-губних та підборідних складок

Клінічна картина при зубощелепних деформаціях

- Зубоальвеолярне або зубне подовження
- Нахили зубів
- Обмеження рухів нижньої щелепи
- Неправильне положення нижньої щелепи
- Травми слизової оболонки зміщеними зубами
- Виникнення трем, діастем, віялоподібне розходження зубів при парадонтиті.

2. Класифікації деформацій зубних рядів

Відома достатня кількість класифікацій деформацій зубних рядів. Але не всі вони задовольняють практичних лікарів, у яких виникають труднощі в установленні діагнозу і виборі способу лікування.

У 1966 році **А.И.Гаврилов** (1984) запропонував класифікацію деформацій зубних рядів, яка побудована за морфологічним принципом і охоплює **шість** груп:

- **у першу групу** входять зубні ряди, деформація яких відбулася за рахунок вертикального зубоальвеолярного подовження верхніх зубів (одностороннього і двостороннього);
- **у другу** – зубні ряди, деформація яких відбулася за рахунок вертикального подовження нижніх зубів (одностороннього і двостороннього);
- **у третю** – зубні ряди з деформаціями за рахунок взаємного вертикального зубоальвеолярного подовження;
- **у четверту** – зубні ряди із сагітальним (медіальним або дистальним) зміщенням зубів верхньої або нижньої щелеп (одностороннім і двостороннім);
- **у п'яту** – зубні ряди з язиковим, піднебінним або щічним зміщенням зубів;
- **у шосту** – зубні ряди, деформація яких виникла за рахунок комбінованого зміщення зубів (віялоподібної розбіжності передніх зубів, обертання і нахилу та ін.)

3. Завдання для перевірки досягнення конкретних цілей навчання

Задача №1

У пацієнтів похилого віку, що мають переміщення перших і других верхніх молярів по відношенню до оклюзійної площини на 4-5 мм, показано виправлення зубного ряду за допомогою:

- А.Видаленню зубів, що перемістилися
- Б.Ортодонтичному методу
- В.Фізіотерапевтичному методу
- Г.Апаратурно-хірургічному методу
- Д.Депульпуванню зубів та їх вкороченню

Задача №2

При відсутності ознак вирівнювання оклюзійної поверхні зубного ряду за допомогою ортодонтичного методу при зубоальвеолярному подовженні слід переходити до апаратурно-хірургічного методу лікування через:

- А.Шість місяців
- Б.Один тиждень
- В.Три - чотири тижні
- Г.Три місяці

Задача №3

Для проведення вибіркового пришліфування передчасних контактів необхідна:

- А.Рентгенограма
- Б.Реограма
- В.Одонтопародонтограма
- Г.Томограма
- Д.Оклюдограма

Задача №4

У якої вікової категорії людей зубощелепні деформації прогресують швидше?

- А. Дорослі
- Б. Діти
- В. Старечий
- Г. Дорослі та діти

Задача №5

Хвора, 28 років скаржиться на утруднення при відкушування їжі, порушення мови та рис обличчя внаслідок відсутності 11, 21, 22, 23. З боку порожнини рота відзначається деформація зубної дуги внаслідок зміщення 31, 41, 42 вище оклюзійної площини з одночасним розростанням альвеолярного відростку. Згідно якої класифікації можливо визначити діагноз ?

- А. За Бушаном
- Б. За Пономарьовою
- В. За Шредером
- Г. За Оксманом
- Д. За Катцем

Задача №6

Больная 45 лет обратилась в клинику с целью протезирования. Объективно: отсутствуют 47, 46, 45, 35, 36, 37 зубы. Наблюдается зубоальвеолярное вертикальное перемещение 17, 16, 26, 27 зубов, альвеолярный отросток увеличен, шейки зубов не оголены. При смыкании зубных рядов расстояние между окклюзионными поверхностями зубов и альвеолярным отростком около 6 мм. Определите наиболее рациональный метод лечения вторичной деформации у данной больной.

- А. Депульпирования и сошлифовывания
- Б. Хирургический
- В. Метод сошлифовывания зубов
- Г. Аппаратно-хирургический метод
- Д. Метод дезокклюзии

Задача №7

Які є методи лікування вторинних зубощелепових деформацій?

- А. Ортопедичний
- Б. Хірургічний
- В. Ортодонтичний
- Г. Комбінований
- Д. Всі перераховані

Задача №8

Хворий Б., 40 років. Скарги на часткову відсутність зубів, погане пережовування їжі. Об'єктивно: відсутні 48, 47, 46, 45, 44 зуби; 17, 16 та 15 зуби зміщені разом із альвеолярним відростком до альвеолярного відростка нижньої щелепи. Які причини виникнення феномену Попова-Годона?

- А. Рахіт
- Б. Втрата зубів-антагоністів
- В. Травма
- Г. Ротове дихання
- Д. Каріозна хвороба

Задача №9

Чоловік, 43 років скаржиться на підвищену чутливість зубів до температурних подразників, неприємні відчуття при вживанні солодкої і кислої їжі. Об'єктивно: стертість всіх поверхонь верхніх і нижніх зубів до утворення контактних площадок на поверхні верхніх і нижніх різців. Міжальвеолярна висота і висота нижньої третини обличчя знижена на 5-6 мм. Всі зуби стійкі. Визначте найбільш ймовірний діагноз захворювання даного пацієнта.

- А. Прикус, що знижується 1 – 2 ступінь
- Б. Патологічне стирання, локалізована форма, горизонтальний тип, 1-2 ступінь.
- В. Патологічне стирання, генералізована форма, вертикальний тип, 1 ступінь.
- Г. Патологічне стирання, генералізована форма, змішаний тип, 2 ступінь.
- Д. Симптомокомплекс Костена

Задача №10

У больного 55 лет частичное отсутствие зубов верхней челюсти. Определяется зубоальвеолярное удлинение в области 36, 37 зубов выше уровня окклюзионной плоскости до 3мм. Какой из перечисленных методов выравнивания окклюзионной поверхности более показан ?

A Сошлифовывания зубов

B Аппаратурно -хирургический

C Дезокклюзия зубов

D Хирургический

E Ортодонтический

4. Технологічна карта (план) практичного заняття

№	Етап	Час (хв.)	Навчальні посібники		Місце проведення
			Засоби навчання	Устаткува ння	
1.	Визначення рівня підготовки до заняття	10	Тести для визначення рівня		Навчальна кімната
2.	Самостійна робота інтернів:	40		Комп'ютер	
3.	Аналіз і корекція самостійної роботи унтернів *обговорення хворих *обговорення ситуаційних задач	20			
4.	Тестовий контроль	15	Тести за темою заняття		Навчальна кімната
5.	Обговорення та підтвердження підсумків заняття	5			

Оцінювання на практичному занятті проводиться стандартизовано. Відповідно до структури практичного заняття оцінюється самостійна робота та поточний тестовий контроль. За кожен з них виставляється окрема оцінка.